

2024/254

2024.1.15.

A TANÁCS (KKBP) 2024/254 HATÁROZATA

(2024. január 12.)

a guatemalai helyzetre tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 29. cikkére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

- (1) A guatemalai Legfelsőbb Választási Bíróság (a továbbiakban: a TSE) 2023. augusztus 28-án kihirdette a guatemalai elnökválasztás 2023. augusztus 20-án tartott második fordulójának hivatalos eredményét.
- (2) Az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (a továbbiakban: a főképviselő) 2023. október 5-én nyilatkozatot adott ki az Unió nevében az elnökválasztást követő fejleményekről. Mély aggodalmát fejezte ki az arra irányuló állandó kísérletek miatt, hogy szelektív és önkényes jogi és eljárási intézkedésekkel aláássák a választási eredményeket, amely intézkedések nem állnak összhangban sem a guatemalai alkotmánnyal, sem a Guatemala által is elfogadott nemzetközi és regionális normákkal, továbbá felszólította valamennyi guatemalai intézményt és tisztviselőt, hogy teljes mértékben tartsák tiszteletben a TSE által hitelesített választási eredmények integritását, és vessenek véget minden olyan intézkedésnek, amely veszélyeztetheti a békés átmenet folyamatát. Kiemelte, hogy a választási eredmények megváltoztatására irányuló további intézkedések, valamint a bírói és ügyészi intézményeknek a demokrácia és a jogállamiság aláásására irányuló további felhasználása hatással lesz Guatemalának az Unióval való kapcsolataira.
- (3) Az EU 2023-as guatemalai választási megfigyelő missziója (EU EOM) 2023. november 13-án közzétette a 2023-as guatemalai általános választásokra vonatkozó zárójelentését és ajánlásait. A jelentés aláhúzza a TSE által 2023. augusztus 28-án hitelesített egyértelmű választási eredményeket, a guatemalai polgárok figyelemreméltó rezilienciáját és elkötelezettségét a demokrácia védelme iránt, valamint egy mély demokratikus válság érzetét az ügyészség és az ország igazságszolgáltatásának egyéb tagjai általi azon kísérleteket követően, hogy megváltoztassák a szavazók választását, és megakadályozzák a választási eredmények végrehajtását. A választások kontextusának elemzése során az EU EOM kiemelt számos emberi jogi aggályt, különösen a véleménynyilvánítás és a sajtó szabadságának súlyos korlátozását illetően.
- (4) A főképviselő 2023. december 8-án nyilatkozatot adott ki a legutóbbi guatemalai fejleményekről, amelyben elítélte az országban tartott általános és elnökválasztások eredményeinek megsemmisítésére irányuló kísérleteket, felszólította a guatemalai hatóságokat, hogy védjék meg a választási folyamatot és az ország alkotmányos rendjét, továbbá kiemelte, hogy a guatemalai ügyészség legutóbbi intézkedései a guatemalai alkotmány, a jogállamiság, a választási folyamat és a demokrácia legalapvetőbb elvei megsértését jelentik. A nyilatkozat hangsúlyozta, hogy az Unió elvi megállapodást ért el, és kész elfogadni egy olyan keretet, amely lehetővé teszi az ilyen intézkedésekért felelős személyekkel szembeni, célzott korlátozó intézkedéseket.
- (5) A guatemalai általános választásokra vonatkozó következetes uniós állásponttal teljes összhangban a nemzetközi közösség – többek között az Amerikai Államok Szervezete a 2023. november 15-én elfogadott határozatában és az ENSZ-főtitkár szóvivőjének hivatala egy 2023. október 2-i nyilatkozatban – ismételten súlyos aggodalmának adott hangot a választási eredmények megváltoztatására irányuló kísérletek miatt, valamint békés és rendezett hatalomátadásra szólított fel Guatemalában.
- (6) Tekintettel a helyzet súlyosságára, ami fenyegetést jelent Guatemala és a térség stabilitására nézve, helyénvaló létrehozni a korlátozó intézkedések célzott keretét azon természetes vagy jogi személyekkel, szervezetekkel vagy szervekkel szemben, akik vagy amelyek felelősek Guatemalában a demokráciát, a jogállamiságot vagy a békés hatalomátadást aláásó intézkedésekért, vagy a demokrácia és a jogállamiság aláásásáért Guatemalában, többek között állami pénzeszközöket érintő súlyos pénzügyi köteleességszegés és engedély nélküli tőke kivitel révén, továbbá az azokkal kapcsolatban álló természetes vagy jogi személyekkel, szervezetekkel vagy szervekkel szemben.

(7) Egyes intézkedések végrehajtásához az Unió további fellépése szükséges,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) A tagállamok meghozzák az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy megakadályozzák a mellékletben felsorolt természetes személyeknek a területükre történő belépését vagy az azon való átutazásukat.

(2) A melléklet a következő természetes személyeket tartalmazza:

- a) felelősek Guatemalában a demokráciát, a jogállamiságot vagy a békés hatalomátadást aláásó intézkedésekért, azokban részt vesznek, azokhoz támogatást nyújtanak, vagy azokból előnyt szereznek, ideértve a következőket:
 - i. Guatemalában a választási folyamatban részt vevő köztisztviselők vagy közigazgatási szervek, a demokratikusan megválasztott hatóságok vagy a demokratikus ellenzék üldözése vagy megfélemlítése;
 - ii. a civil társadalom vagy a média képviselői, vagy a bírák, ügyvédek vagy ügyészek elnyomása, üldözése vagy megfélemlítése;
- b) aláássák Guatemalában a demokráciát és a jogállamiságot állami pénzeszközöket érintő súlyos pénzügyi kötelességszegés vagy engedély nélküli tőkevitel révén;
- c) kapcsolatban állnak a fenti a) és b) pont alapján jegyzékbe vett természetes személyekkel.

(3) Az (1) bekezdés nem kötelez egy tagállamot arra, hogy megtagadja saját állampolgárainak a területére való belépését.

(4) Az (1) bekezdés nem érinti azon eseteket, amikor egy tagállamot nemzetközi jogi kötelezettség terhel, nevezetesen:

- a) valamely nemzetközi kormányközi szervezet fogadó országaként;
- b) az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) által vagy védnöksége alatt összehívott nemzetközi konferencia fogadó országaként;
- c) kiváltásokat és mentességeket biztosító többoldalú megállapodás alapján; vagy
- d) az Apostoli Szentzség (Vatikánvárosi Állam) és Olaszország között létrejött 1929-es megbékélési szerződés (lateráni egyezmény) alapján.

(5) A (4) bekezdés azon esetekben is alkalmazandó, amikor egy tagállam az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) fogadó országa.

(6) A Tanácsot megfelelően tájékoztatni kell valamennyi olyan esetben, amikor egy tagállam a (4) vagy az (5) bekezdés értelmében mentességet ad.

(7) A tagállamok mentességeket adhatnak az (1) bekezdés alapján elrendelt intézkedések alól, amennyiben az utazást sürgető humanitárius szükség, vagy olyan kormányközi találkozón vagy az Unió által támogatott vagy a területén szervezett, vagy az EBESZ soros elnökségét ellátó tagállam által a területén szervezett, olyan találkozón való részvétel indokolja, ahol a korlátozó intézkedések politikai célkitűzéseit – ideértve Guatemalában a stabilitáshoz és az alkotmányos rend helyreállításához nyújtott támogatást – közvetlenül előmozdító politikai párbeszédet folytatnak.

(8) A tagállamok szintén mentességet adhatnak az (1) bekezdés alapján elrendelt intézkedések alól akkor is, amennyiben a belépés vagy az átutazás bírósági eljárás lefolytatásához szükséges.

(9) A (7) vagy a (8) bekezdésben említett mentességeket biztosítani kívánó tagállam írásban értesíti a Tanácsot. A mentességet megadottnak kell tekinteni, kivéve, ha egy vagy több tagállam – a javasolt mentességről szóló értesítés kézhezvételétől számított 2 munkanapon belül – írásban kifogást emel. Amennyiben egy vagy több tagállam kifogást emel, a Tanács minősített többséggel határozhat a javasolt mentesség megadásáról.

(10) Amennyiben a (4), az (5), a (7), a (8) és a (9) bekezdés értelmében egy tagállam engedélyezi a mellékletben felsorolt személyeknek a területére való belépését vagy az azon történő átutazását, az engedély az általa érintett személynek történő megadásának céljára korlátozódik.

2. cikk

(1) Be kell fagyasztani valamennyi pénzeszközt és gazdasági erőforrást, amely a mellékletben felsorolt bármely természetes vagy jogi személyhez, szervezethez vagy szervhez tartozik, annak tulajdonában, birtokában van, vagy ellenőrzése alatt áll.

(2) Nem bocsátható rendelkezésre – közvetlenül vagy közvetve – semmilyen pénzeszköz vagy gazdasági erőforrás a mellékletben felsorolt természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek részére vagy javára.

(3) A melléklet a következő természetes vagy jogi személyeket, szervezeteket vagy szerveket tartalmazza:

- a) felelősek Guatemalában a demokráciát, a jogállamiságot vagy a békés hatalomátadást aláásó intézkedésekért, azokban részt vesznek, azokhoz támogatást nyújtanak, vagy azokból előnyt szereznek, ideértve a következőket:
 - i. Guatemalában a választási folyamatban részt vevő köztisztviselők vagy közintézmények, a demokratikusan megválasztott hatóságok vagy a demokratikus ellenzék üldözése vagy megfélemlítése;
 - ii. a civil társadalom vagy a média képviselői, vagy a bírák, ügyvédek vagy ügyészek elnyomása, üldözése vagy megfélemlítése;
- b) aláássák Guatemalában a demokráciát és a jogállamiságot állami pénzeszközöket érintő súlyos pénzügyi köteleességszegés vagy engedély nélküli tőke kivitel révén;
- c) kapcsolatban állnak a fenti a) és b) pont alapján jegyzékbe vett természetes személyekkel.

(4) Az (1) és a (2) bekezdéstől eltérve, a tagállamok illetékes hatóságai – az általuk megfelelőnek ítélt feltételek mellett – engedélyezhetik egyes befagyasztott pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások felszabadítását, vagy egyes pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások rendelkezésre bocsátását, miután megállapították, hogy az érintett pénzeszközök(et) vagy gazdasági erőforrások(at):

- a) a mellékletben felsorolt személyek és eltartott családtagjaik alapvető szükségleteinek kielégítéséhez szükségesek, ideértve az élelmiszerekre, bérleti díjra vagy jelzőlogó kölcsönre, gyógyszerekre és orvosi kezelésre, adókra, biztosítási díjakra és közüzemi díjakra vonatkozó kifizetéseket;
- b) kizárólag a jogi szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos, ésszerű mértékű szakmai munkadíjak kifizetésére és felmerülő kiadások megtérítésére szolgálnak;
- c) kizárólag a befagyasztott pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások szokásos kezelésére vagy fenntartására vonatkozó díjak vagy szolgáltatási terhek kifizetésére szolgálnak;
- d) rendkívüli kiadásokhoz szükségesek, feltéve, hogy az illetékes hatóság – az engedélyezést megelőzően legalább 2 héttel – értesítette a többi tagállam illetékes hatóságait és a Bizottságot azon indokokról, amelyek alapján úgy véli, hogy egy konkrét engedélyt meg kell adni; vagy
- e) diplomáciai vagy konzuli képviselet vagy a nemzetközi joggal összhangban mentességeket élvező nemzetközi szervezet számlájára kell befizetni vagy számlájáról kell kifizetni, amennyiben az ilyen be- vagy kifizetések a diplomáciai vagy konzuli képviselet vagy a nemzetközi szervezet hivatalos céljaira való felhasználást szolgálják.

Az érintett tagállam az e bekezdés alapján megadott bármely engedélyről – az engedélyezést követő 2 héten belül – tájékoztatja a többi tagállamot és a Bizottságot.

(5) Az (1) bekezdéstől eltérve, a tagállamok illetékes hatóságai engedélyezhetik egyes befagyasztott pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások felszabadítását, amennyiben teljesülnek a következő feltételek:

- a) a pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások az (1) bekezdésben említett természetes vagy jogi személynek, szervezetnek vagy szervnek a mellékletbe való felvételének napját megelőzően hozott választott bírósági határozat, vagy valamely, az Unióban hozott bírósági vagy közigazgatási határozat, vagy egy, az említett dátumot megelőzően vagy azt követően az érintett tagállamban végrehajtandó bírósági határozat hatálya alá tartoznak;
- b) a pénzeszközöket vagy gazdasági erőforrásokat kizárólag egy ilyen határozattal biztosított vagy egy ilyen határozatban érvényesnek elismert igények kielégítésére fogják felhasználni az ilyen igényekkel rendelkező személyek jogait szabályozó, alkalmazandó törvények és rendeletek által meghatározott korlátokon belül;

- c) a határozat nem valamely, a mellékletben felsorolt természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv javát szolgálja; és
- d) a határozat elismerése nem ellentétes az érintett tagállam közrendjével.

Az érintett tagállam az e bekezdés alapján megadott bármely engedélyről – az engedélyezést követő 2 héten belül – tájékoztatja a többi tagállamot és a Bizottságot.

(6) Az (1) bekezdés nem akadályoz meg valamely, a mellékletben felsorolt természetes vagy jogi személyt, szervezetet vagy szervet abban, hogy az ilyen természetes vagy jogi személynek, szervezetnek vagy szervnek a mellékletbe való felvételét megelőzően kötött szerződés vagy megállapodás vagy keletkezett kötelezettség alapján esedékes kifizetést teljesítsen, feltéve, hogy az érintett tagállam megállapította, hogy a kifizetést – közvetlenül vagy közvetve – nem valamely, az (1) bekezdésben említett természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv kapja.

(7) A (2) bekezdés nem alkalmazandó a befagyasztott számlákon jelentkező következő növekményekre:

- a) az említett számlákon keletkező kamatok vagy egyéb hozamok;
- b) olyan szerződések, megállapodások vagy kötelezettségek alapján esedékes kifizetések, amelyeket azt megelőzően kötöttek, vagy amelyek azt megelőzően keletkeztek, hogy az említett számlák az (1) és a (2) bekezdésben előírt intézkedések hatálya alá kerültek; vagy
- c) az Unióban meghozott, vagy az érintett tagállamban végrehajtandó bírósági, közigazgatási vagy választott bírósági határozat alapján teljesítendő kifizetések, feltéve, hogy minden ilyen kamat, egyéb hozam és kifizetés továbbra is az (1) bekezdésben előírt intézkedések hatálya alá tartozik.

(8) Az (1) és a (2) bekezdés nem alkalmazandó olyan pénzeszközök, egyéb pénzügyi eszközök vagy gazdasági erőforrások nyújtására, kezelésére vagy kifizetésére, vagy olyan áruk és szolgáltatások nyújtására, amelyek a humanitárius segítség időben történő célba juttatásához vagy alapvető emberi szükségleteket támogató egyéb tevékenységek támogatásához szükségesek, amennyiben az ilyen segítségnyújtást és egyéb tevékenységeket a következők végzik:

- a) az ENSZ, ideértve annak programjait, alapjait és egyéb szervezeteit és szerveit, valamint szakosított intézményeit és kapcsolódó szerveit;
- b) nemzetközi szervezetek;
- c) az ENSZ Közgyűlésében megfigyelői státusszal rendelkező humanitárius szervezetek és az említett humanitárius szervezetek tagjai;
- d) az ENSZ humanitárius reagálási terveiben, az ENSZ menekültügyi reagálási terveiben, valamint az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatala által koordinált egyéb ENSZ felhívásokban vagy humanitárius klaszterekben részt vevő, két- vagy többoldalúan finanszírozott nem kormányzati szervezetek;
- e) olyan szervezetek és ügynökségek, amelyeknek az Unió megadta a humanitárius partnerségi tanúsítványt, vagy amelyeket valamely tagállam a nemzeti eljárásokkal összhangban tanúsított vagy elismert;
- f) a tagállamok szakosított ügynökségei; vagy
- g) az a)–f) pontban említett szervezetek alkalmazottai, kedvezményezettjei, leányvállalatai vagy végrehajtó partnerei, amíg és amennyiben az említett minőségükben járnak el.

(9) A (8) bekezdés sérelme nélkül, valamint az (1) és a (2) bekezdéstől eltérve, a tagállamok illetékes hatóságai – az általuk megfelelőnek ítélt feltételek mellett – engedélyezhetik egyes befagyasztott pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások felszabadítását, vagy egyes pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások rendelkezésre bocsátását, miután megállapították, hogy az ilyen pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások biztosítása a humanitárius segítség időben történő célba juttatásához vagy alapvető emberi szükségleteket támogató egyéb tevékenységek támogatásához szükséges.

(10) Amennyiben a (9) bekezdés szerinti engedély iránti kérelem kézhezvételének napjától számított 5 munkanapon belül nem érkezik a releváns illetékes hatóságtól elutasító határozat, információkérés vagy további időről szóló értesítés, az említett engedélyt megadottnak kell tekinteni.

(11) Az érintett tagállam a (9) és a (10) bekezdés alapján megadott bármely engedélyről – az ilyen engedélyezést követő 4 héten belül – tájékoztatja a többi tagállamot és a Bizottságot.

3. cikk

(1) A Tanács – valamely tagállamnak vagy az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének (a továbbiakban: a főképviselő) javaslatára, egyhangúlag eljárva – hozza létre és módosítja a mellékletben foglalt jegyzéket.

(2) A Tanács közli az (1) bekezdésben említett határozatot – ideértve a jegyzékbe vétel indokait is – az érintett természetes vagy jogi személlyel, szervezettel vagy szervvel – vagy közvetlenül, ha a cím ismert, vagy értesítés közzététele útján –, lehetőséget biztosítva az említett természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv számára, hogy észrevételeket nyújtson be.

(3) Amennyiben észrevételeket nyújtanak be, vagy amennyiben új érdemi bizonyítékot mutatnak be, a Tanács felülvizsgálja az (1) bekezdésben említett határozatokat, és ennek megfelelően tájékoztatja az érintett természetes vagy jogi személyt, szervezetet vagy szervet.

4. cikk

(1) A melléklet tartalmazza az 1. és a 2. cikkben említett természetes és jogi személyek, szervezetek és szervek jegyzékbe vételének indokait.

(2) A melléklet tartalmazza az érintett természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek azonosításához szükséges információkat, amennyiben azok rendelkezésre állnak. Természetes személyek esetében ilyen információk lehetnek a nevek és névváltozatok, a születési idő és hely, az állampolgárság, az útlevél és a személyazonosító igazolvány száma, a nem, a cím, ha ismert, valamint a munkakör vagy a foglalkozás. Jogi személyek, szervezetek és szervek esetében ilyen információk lehetnek a nevek, a nyilvántartásba vétel helye és ideje, a nyilvántartási szám és a székhely.

5. cikk

(1) A Tanács és a főképviselő személyes adatokat kezel az e határozat szerinti feladatainak elvégzése és különösen a következők érdekében:

- a) a Tanács esetében a melléklet módosításainak kidolgozása és elfogadása;
- b) a főképviselő esetében a melléklet módosításainak kidolgozása.

(2) A Tanács és a főképviselő adott esetben kezelheti a jegyzékbe vett természetes személyek által elkövetett bűncselekményekkel, valamint az ilyen személyekre vonatkozó büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletekkel és biztonsági intézkedésekkel kapcsolatos releváns adatokat, kizárólag abban a mértékben, amennyiben az ilyen adatkezelés a melléklet elkészítéséhez szükséges.

(3) E határozat alkalmazásában a Tanács és a főképviselő az (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 3. cikkének 8. pontja értelmében kijelölt „adatkezelőnek” minősül annak biztosítása érdekében, hogy az érintett természetes személyek gyakorolhassák az említett rendelet szerinti jogaikat.

6. cikk

Nem teljesíthetők az olyan szerződéssel vagy ügylettel összefüggő igények, amelynek teljesítését az e határozatban előírt intézkedések közvetlenül vagy közvetve, egészben vagy részben érintik, ideértve a kártalanítás iránti igényeket vagy bármely egyéb ilyen jellegű igényt, így például a kártérítési igényt vagy a garanciaérvényesítéssel kapcsolatos igényt, különösen kötvény, garancia vagy viszontgarancia – mindenekelőtt pénzügyi garancia vagy pénzügyi viszontgarancia – meghosszabbítására vagy kifizetésére irányuló, bármilyen formájú igényt, ha azokat a következők nyújtják be:

- a) a mellékletben felsorolt, jegyzékbe vett természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1725 rendelete (2018. október 23.) a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 39. o.).

- b) az a) pontban említett természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek egyikén keresztül vagy egyikének nevében eljáró, bármely természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv.

7. cikk

Tilos tudatosan vagy szándékosan részt venni olyan tevékenységekben, amelyek célja vagy hatása az e határozatban meghatározott tilalmak kijátszása.

8. cikk

Az e határozatban meghatározott intézkedések hatásának maximalizálása érdekében az Unió arra ösztönzi a harmadik államokat, hogy fogadjanak el az e határozatban előírtakhoz hasonló korlátozó intézkedéseket.

9. cikk

Ezt a határozatot 2025. január 13-ig kell alkalmazni.

Ezt a határozatot folyamatosan felül kell vizsgálni. A határozatot meg kell újítani, vagy – adott esetben – módosítani kell, ha a Tanács úgy ítéli meg, hogy annak céljai nem valósultak meg.

Az 1. cikk (2) bekezdésének b) pontja és a 2. cikk (3) bekezdésének b) pontja alapján hozott korlátozó intézkedések felülvizsgálata során a Tanács adott esetben figyelembe veszi, hogy a kérdéses személyek bírósági eljárás hatálya alatt állnak-e vagy sem azon cselekmény tekintetében, amely miatt jegyzékbe vételre kerültek.

A 2. cikk (8), (9) és (10) bekezdésében a 2. cikk (1) és (2) bekezdése tekintetében említett mentességeket rendszeres időközönként és legalább 12 havonta, vagy a körülményekben bekövetkezett alapvető változást követően – bármely tagállam, a főképviselő vagy a Bizottság sürgős kérésére – felül kell vizsgálni.

10. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2024. január 12-én.

a Tanács részéről
az elnök
H. LAHBIB

MELLÉKLET

AZ 1. ÉS A 2. CIKKBEN EMLÍTETT TERMÉSZETES ÉS JOGI SZEMÉLYEK, SZERVEZETEK ÉS SZERVEK JEGYZÉKE

[...]
